

OKTOBER
2021

LEVENDE NATUR

ÅRGANG 39

VI DYKKER DYBT:
SÅDAN AFDÆKKER VI
HÅJERNES HEMMELIGE LIV

KRONPRINSESSEN OG DANSKERNE
STOD SAMMEN FOR NATUREN

AT REDDE PINGVINER ER
EN ISKOLD TJANS

Oplev korallernes

Kærlighedsekspllosion.

VI ER DYRENES WWF

Flittige læsere af mine ledere i Levende Natur ved, at naturbevarelse ofte er en kompliceret affære. For naturbevarelse handler mere om mennesker end natur.

Overalt på kloden, hvor motorsavene og krybskytterne hærger, arbejder WWF derfor på at skabe nye veje til jobs, vækst og udvikling for lokalbefolkningerne, så de ikke behøver at udrydde naturen for at få en bedre fremtid. Planetens sidste vilde områder overlever nemlig kun, hvis mennesker udvikler deres liv sammen med – i stedet for på bekostning af – naturen.

Men hvad så med dyrene, tænker du måske? Og her kan jeg heldigvis svare: Bare rolig! WWF har stadig fokus på dyrene og deres bevarelse, og denne udgave af Verdensnaturfondens magasin er et levende bevis på det.

På de kommende sider kan du nemlig læse, hvordan WWF har forhindret, at tusinder af dyrearter vil forsvinde i Myanmar på grund af et uigennemtænkt damprojekt. Du kan se, hvordan vi indsamler ny viden, som skal hjælpe os med at redde brugden, der er verdens næststørste hajart. Og du kan følge vores arbejde for at redde Antarktis' pingviner, der kæmper mod klimaforandringer, overfiskeri og ødelæggelse af deres levesteder.

Overalt på kloden, hvor dyrene er presset, er WWF til stede. Nogle gange kræver det en direkte og akut indsats, før det er for sent – spørg bare Afrikas kyniske krybskytter om det! Men vi sørger også altid for at sikre, at de lokale befolkninger ikke fratages deres muligheder for at skabe ordentlige liv, så de på sigt kan passe på naturens vidundere selv.

Der er plads til os alle sammen, hvis bare vi gør det rigtigt!

Tak for, at du støtter WWF's arbejde for verdens natur.
Bedste naturhilsner

Bo Øksnebjerg
Generalsekretær, WWF Verdensnaturfonden

LÆS MERE OM, HVAD KRONPRINSESSE MARY HAR AT GØRE MED BIODIVERSITET 18

SÅDAN BESKYTTER VI PINGVINER I ANTARKTIS 24

SEBASTIAN KLEINS NATURKÆRLIGHED STARTEDE MED EN BOG 26

SAMMEN REDDER VI FLODER VERDEN OVER 12

NYT SPÆNDENDE PROJEKT OM GÅDEFULDE HAJER 6

KORALSEX FOREGÅR ÉN GANG OM ÅRET 10

© STEEN HOLTEN-ANDERSEN

© BRYAN AND CHERRY ALEXANDER

© CARSTEN BUNDGAARD-ANDERSEN

© NICOLAS AXELROD

© ALEX MUSTARD / NATUREPL.COM

WORLD WIDE FUND FOR NATURE

er en privat og uafhængig organisation, der arbejder for at løse globale natur- og miljøproblemer.

WWF arbejder over hele kloden, hvor WWF Verdensnaturfonden er den danske afdeling.

Formålet med WWF's arbejde er at sikre naturen som livsgrundlag for mennesker og dyr.

Læs mere om WWF Verdensnaturfonden på wwf.dk.

WWF Verdensnaturfonden
Svanevej 12
2400 København NV
Tlf.: 35 36 36 35
E-mail: wwf@wwf.dk
Giro 500-2001

Ansvarshavende redaktør
Mette Dyhr

Redaktør
Maria Houen Andersen

E-mail til redaktionen
m.andersen@wwf.dk

AD
Carli Hyland

Forside
Alan James/naturepl.com

Tryk
All Graphic

Oplag
15.500

Bliv WWF Naturvogter og vær med til at redde naturen og forhindre udryddelsen af vilde dyr. For 50 kroner om måneden gør du en kæmpe forskel. Alle Naturvogtere modtager Levende Natur fire gange om året.

© CARLI HYLAND / WWF

5 SKARPE TIL WWF'S SKOVEKSPERT

TEKST: FIE MICHAELSEN // FOTO: JONAS LYSHOLDT EJDERSKOV

Luiza Rabelo er WWF's internationale skovrådgiver. Hun arbejder med at passe på verdens skove og løse de trusler, som de står over for. Luiza er opvokset i Brasilien, hvor alle weekender blev brugt i trætoppene. Hun er uddannet geograf fra Københavns Universitet.

HAR DU SPØRGSMÅL TIL BREVKASSEN?

Så skriv til redaktør Maria Houen Andersen på: m.andersen@wwf.dk. I decembermagasinet svarer generalsekretær i WWF, Bo Øksnebjerg, på jeres spørgsmål.

1

HVORDAN STARTEDE DIN KÆRLIGHED TIL SKOVEN?

Den startede i min barndom i Brasilien, hvor jeg brugte alle mine weekender i de grønne trætoppe. Jeg husker tydeligt skovens ro, som hurtigt blev min store kærlighed. Men jeg husker også, at jeg var enormt ked af det, fordi jeg så den massive afskovning af Amazonas i nyhederne. Det bekymrede mig meget, og jeg frygtede, om jeg overhovedet nåede at se Amazonas. Det blev drivkraften i min karriere – at bevare de fantastiske skove.

2

HVAD ER DIT BEDSTE RÅD, HVIS JEG VIL PASSE PÅ VERDENS SKOVE?

Vær opmærksom på dit forbrug, og i hvor høj grad det er med til at fælde skov. Du kan undersøge, hvor dine varer kommer fra, og spørge de steder, du handler, hvad deres bæredygtighedspolitikker er. Derudover kan du stille krav om afskovningsfrie varer ved de virksomheder, du handler hos – for eksempel i supermarkedet, hvor kød, æg eller mælk kan være fra dyr, som er blevet fodret med soja fra Sydamerika.

3

HVAD ER DIT YNDLINGSTRÆ?

Det er et meget svært spørgsmål. Jeg har ikke et yndlingstræ, for træerne er netop smukke og helt vildt fantastiske, når du kan se mange forskellige arter samlet. Jeg kan derfor ikke fremhæve ét bestemt træ, men jeg kan beskrive, hvordan det ser ud ...

DET SKAL VÆRE STORT...

MED STÆRKE GRENE

SOM MAN KAN KRAVLE I...

OG GIVE EN MASSE SKYGGE.

5

HVAD ER VIGTIGT AT VIDE OM DIT ARBEJDE?

At hele verden er blevet globaliseret, så de beslutninger, vi træffer i Danmark såvel som de andre lande i Europa, har globale konsekvenser for verdens skove. Det kan for nogen være svært at forstå, hvorfor vi sidder og arbejder med tropisk skov i Danmark. Men vores produktion og forbrug samt de beslutninger, vi vedtager i Danmark og EU, har en stor betydning for skovene globalt.

4

HVAD VILLE GØRE DIT ARBEJDE NEMMERE?

Mange ting. Det første ville være, at flere fik øget bevidstheden om planetens kritiske tilstand og derfra vidste, at den absolut vigtigste opgave i vores levetid er at genoprette balancen mellem mennesker og natur. Det gælder især politikere og virksomheder, som er nødt til at tage ansvar for deres globale påvirkning og være med til at dreje udviklingen i en bæredygtig retning. Som minimum ved at sikre, at vores produktion og forbrug ikke medfører naturødelæggelse.

3 TING DU STØTTER SKOVEN MED FRA VORES WEBSHOP

shop.wwf.dk

1 Børne t-shirt med jungletema
180 kroner

2 Morgenthaler-plakat med regnskovens dyr
250 kroner

3 WWF egern (10 cm)
125 kroner

Et område ud for den skotske vestkyst er hjem for et helt enestående antal af verdens næststørste hajer. Vi har afdækket brugdens hemmelige liv, som afslører hidtil ukendte sider af havets blide kæmpe.

TEKST: DEREK NIEMANN // FOTO: ALEX MUSTARD

ET glimt af en finne, et ribbenslignende gab, en spids krop lige så lang som en bus. Indtil for ganske nylig kradsede vores viden om verdens næststørste haj kun lige i overfladen. Men takket være et spændende projekt, der involverer undervandsrobotkameraer, er det ved at ændre sig. Vi er nu i stand til at se og forstå disse gådefulde hajer bedre end nogensinde.

Det er fisk, der i den grad har brug for vores hjælp! Selvom brugden lever langs kysterne ved alle verdens kontinenter, bortset fra Antarktis, er de alligevel truede på verdensplan. Heldigvis har vi spottet et enestående sted i Storbritannien, hvor vi kan komme brugden til undsætning. Et lille område ved Skotlands vestkyst er nemlig sommerhjem for et forbløffende stort antal.

Omkring øerne Coll og Tiree, der ligger ud for den skotske vestkyst, er der blevet talt helt op til 900 brugder på bare én enkelt dag. Det menes at være den største registrerede forsamling på hele jordkloden. Desværre nyder brugden ikke nogen lovgivningsmæssig beskyttelse i den del af havet.

WWF FIK BANEKRYDDEnde OPTAGELSER

Sidste sommer startede vi et projekt i samarbejde med blandt andre Sky Ocean Rescue og eksperter fra Scottish Natural Heritage samt University of Exeter som en del af vores kamp for at beskytte havnaturen og hajerne. Starten blev at foretage den samme rejse over Atlanterhavet, som brugderne sandsynligvis havde gjort i foråret.

Næsten alt, hvad forskere ved om brugden, er baseret på observationer på havoverfladen. Men banebrydende ny teknologi kan give klare optagelser af dyrenes liv fra havbunden. Undervandsfartøjet REMUS SharkCam er udrustet med 360-graders kameraer, navigationsudstyr og videnskabelige

UNDER OVERFLADEN: VI DYKKER DYBT EFTER DE STORE HAJER

 For første gang i britisk havbeskyttelses historie er undervandskameraer blevet brugt til at observere adfærd af brugder i De Indre Hebrider. Her lever disse yndefulde kæmper af plankton fra slut-april og frem til efteråret.

instrumenter, der gør det i stand til at finde, spore og filme mærkede dyr.

Der er ikke tidligere foretaget lignende forsøg med brugden, og det er et stort arbejde. Først skal brugderne tagges med en GPS, så vores SharkCam kan finde og filme dem. Det indebærer en hel dag på havet. Æren tilfaldt to hold, der satte ud fra Tobermory Havn før dag gry. "Det tog næsten fem timer for vores båd at nå ud til brugdernes tilholdssted," forklarer WWF's Tessa Francis. "Mens holdet klargjorde udstyret, betragtede jeg lunder og andre havfugle. Da vi kom frem, blev vi venligt modtaget af en flok delfiner, men der var ingen brugder at se. Det var først hen ad eftermiddagen, vi fik øje på den første."

KAMERAER GIVER UNIKT INDBLIK

Holdene var fordelt i to både – det ene hold stod for mærkning af hajerne, mens det andet hold aktiverede SharkCam'et. Båden, der stod for mærkningen, havde en dyrlæge ombord, og der var kun afsat tre forsøg til at nærme sig en haj

for ikke at stresser dyret. Men hajer har en glat ryg, og det var ikke nemt at fastsætte mærkningsenheden. "Efter tre mislykkede forsøg begyndte vi at miste modet," husker Tessa. "Men så lykkedes det! Hele holdet jublede. Vi fik kameraet i vandet med det samme, og det susede afsted efter den fjerde haj. Med computeren ombord kunne teamet følge hagen og se hvor langt nede, den

"OPTAGELSERNE ER BANEVRYDENDE. VI REVURDERER NU VORES FORSTÅELSE AF BRUGDENS ADFÆRD."

Suzanne Henderson,
Scottish Natural Heritage

befandt sig. Holdet, der fulgte kameraet, var meget begejstrede og holdt os hele tiden opdaterede: "Hajen bruger rigtig meget tid på havbunden. Det var helt fantastisk!"

ELSKER AT LIGGE PÅ HAVBUNDEN

Kameraerne afslørede et hidtil uset indblik i hajernes meget sociale liv

på havbunden. Grupper af brugder spiste, socialiserede og hvilede sig ofte i flere timer på den frodige eng af tang. Havbunden blev forvandlet til en balsal, hvor par cirklede rundt om hinandens hoveder og haler. Det måtte være kurtisering – kunne det også være her, hajerne parrede sig? Dr. Suzanne Henderson fra Scottish Natural Heritage, der arbejdede på projektet, siger: "Optagelserne er banebrydende. Vi revurderer nu vores forståelse af brugdens adfærd. De blide kæmper bruger mere tid på at svømme lige over havbunden end tidligere antaget. Det sætter en stor streg under, hvorfor det er så vigtigt, at disse hajer og deres levesteder bliver beskyttet."

Sidste efterår blev vores resultater indsendt til høring hos Skotlands regering, fordi vi mener, at havområdet bør være verdens første beskyttede område specifikt for brugder. Et sådant tiltag vil give lovhjemmel til at begrænse fiskeri og andre aktiviteter, der kan forstyrre hajerne i området. Vi forventer, at der falder en afgørelse senere i år.

SÅDAN BLEV VI KLOGERE PÅ BRUGDEN

FOTO: JANE MORGAN / WWF-UK

Trin 1:

ET MÅLRETTET PAR

Kort før dag gry sætter to både til havs. Den store er lastet med det tunge udstyr: SharkCam, filmudstyr og skærme. Den mindre og hurtigere båd kan komme tæt på brugderne uden at stresser dem, så de kan blive mærket.

Trin 2:

FIND DIN HAJ

I det bølgende hav ved Hebriderne scanner besætningen horisonten i timevis på udkig efter hajens rygfinne lige over havets overflade. "Blåt, blåt, intet at se, blåt, blåt," klager en fra holdet. Men så får hun øje på en.

Trin 3:

TID TIL FANGELEG

Et teammedlem holder en stang med en løkke i enden, som lægges over hajens rygfinne. Mærket (til højre) sikres bagved dyrets ryg. Det har en indbygget GPS, som falder af efter cirka en uge for derefter at blive indsamlet.

Trin 4:

SHARKCAM I AKTION

Så snart mærket er fastgjort på hajens ryg, gør besætningen på den større båd SharkCam'et klar. Kameraet ligner lidt en raket og kan følge hajens mærkning som en magnet med en 360-graders kameravinkel.

Trin 5:

DET ER LIGE BAG DIG

Selvom SharkCam altid følger brugden, både på havoverfladen og -bunden, er det indstillet til at holde fem til 10 meters afstand fra hagen, så det forstyrrer mindst muligt. Det er en måde at samle indgående viden uden at være påtrængende.

Trin 6:

ANALYSE AF RESULTATERNE

SharkCam er udstyret med fem eller seks kameraer, som videresender highdefinitionvideoer til holdets computer. Der er mange timers optagelse til analyse, ekkolodsbilleder, der skal fortolkes, plus billeder fra små kameraer monteret på selve mærkningsenheden.

OPLEV KORALLERNE FARVE HAVET LYSERØDT

TEKST: FIE MICHAELSEN // FOTO: TOM SHLESINGER

ÉN gang om året farver havets smukke skatte, korallerne, de blå bølger lyserøde. Farveskiftet opstår som en kæmpe forplantningsekspllosion, hvor korallerne frigiver både æg og sæd. Mange forskellige arter af koraller vil dagene efter fuldmåne synkront gyde deres farverige æg og sæd som konfetti på havbunden. Den lyserøde konfetti vil langsomt sive til vandets overflade, hvor rejsen mod at blive nye koraller begynder.

Spot fænomenet her:

Hvor: Under havets overflade, for eksempel Bomaire, Caribien, eller Det Røde Hav, Israel.

Hvornår: En til seks dage efter første fuldmåne i september og oktober.

NU FÅR MEKONGFLODEN ENDELIG *fred*

Din støtte betyder alt. Den gør det muligt at bevare klodens vigtige floder og ferskvandsområder, der er livsgrundlag for både mennesker og dyr.

Det var en kæmpe sejr, da WWF fik stoppet opførslen af dæmninger på en af verdens største floder, Mekong. Nu vil vi kæmpe for, at alle verdens floder igen flyder frit.

TEKST: VICTORIA EMILIE ANDERSEN // FOTO: NICOLAS AXELROD

Langs tætte jungleområder, frugtbare rismarker og små landsbysamfund slanger den mægtige Mekongflod sig i det sydlige Asien. Med en længde på knap 4.350 kilometer løber Mekongfloden gennem Kina, Myanmar, Laos, Thailand, Cambodja og Vietnam. Flere steder er floden allerede plastret til med dæmninger og vandkraftværker. Men den nederste del i Cambodja er en af verdens sidste lange, tropiske flodstrækninger, som stadig får lov at flyde frit uden hindring fra dæmninger og anden vandinfrastruktur. Og netop denne strækning, som er hjem for mere end 1.200 dyrearter, ligger også på top-to over floder i verden med størst biodiversitet – næst efter Amazonfloden.

Derfor var det epokegørende nyt for både mennesker, dyr og natur, da der blev lagt låg på udbygningen af nye dæmninger på Mekongfloden. I marts 2020 annoncerede regeringen i Cambodja, at den ville suspendere planer om at bygge nye dæmninger på Mekongfloden de næste 10 år.

Faretruende planer, som vi i WWF har arbejdet imod i mere end 10 år, og som nu endelig kan parkeres i det mørkeste

pulterkammer efter en lang og ihærdig indsats. En indsats, der kun har været mulig, fordi du, gennem din støtte, har givet os det nødvendige springbræt til at kaste os ud i det vigtige arbejde for naturen.

“Mekongfloden er et af verdens hotspots for ferskvandsbiodiversitet. I den laveste del af floden bor en masse arter, som lever af at vandre op gennem floden og vende tilbage til Tonlé Sap-søen for at gyde. Det, at fiskene kan vandre og gyde, er også en forudsætning for, at fiskeindustrien fortsat kan brødføde de mere end 60 millioner mennesker, som bor langs floden. Derfor var byggestoppet en enormt vigtig beslutning”, fortæller Michiele Thieme, sektionsleder for ferskvand og global programkoordinator for WWF’s arbejde for fritflydende floder.

BÅDE MENNESKER OG DYR VILLE RAMME BUNDEN

Lige om hjørnet lurede den planlagte dæmning, Stung Treng, og den endnu større Sambordæmning, som med en længde på 18 kilometer, ville skære floden tværs over på sit ➔

5 Andre ferskvandsfloder, hvor WWF redder biodiversiteten:

I VI PRESSER KINAS REGERING

Yangtzeffoden
KINA

Panda

Yangtzeffoden i Kina er en af verdens mest forurenede floder. I marts intensiverede den kinesiske regering sin indsats for at styrke flodens tilstand på initiativ fra WWF. Det indebærer iværksættelsen af en omfattende bevaringsplan, hvor mange af WWF’s anbefalinger er taget med; blandt andet øget beskyttelse af en række ikonarter i området. Det er en stor sejr for både pandaen, sneleoparden, den kinesiske stør og millioner af trækfugle, som er afhængige af floden for at overleve.

Fisk fra Mekongfloden udgør den største kilde til protein for befolkningen i Cambodja.

bredeste sted. Et enormt byggeprojekt, som nu er blevet skrinlagt. Særligt Sambordæmningen stod til at blive placeret det absolut værste og mest skadelige sted på Mekongfloden.

“Konsekvenserne af de to dæmninger ville være uoprettelige. Fiskebestanden

ville falde markant, hvis man blokerede fiskenes migrationsruter, for de ville ikke være i stand til at nå deres gydeområder. Det ville ramme fiskeriet hårdt og ikke mindst alle de mennesker, som det brødføder. Og på grund af reservoiret bag dæmningerne ville vandstanden stige flere steder og

oversvømme både landsbyer og den landbrugsjord, som støder op til floden”, fortæller Michele Thieme.

Alene Sambordæmningen ville sende mere end 20.000 mennesker på flugt og ødelægge det sikkerhedsnet, som Mekongfloden også danner for nogle af de mest udsatte og fattige befolkningsgrupper i verden. Fisk er befolkningens primære kilde til protein. Det udgør 76 procent af det animalske protein i Cambodja, hvor langt størstedelen fiskes fra Mekong. Og så er flodens deltaer også et sandt spisekammer. Landbrugsjorden i floddeltaet er nemlig kendt for sin store frugtbarhed, hvor 90 procent af Vietnams rismarker ligger placeret.

Men dæmningerne ville forstyrre flodens naturlige strøm af næringsstoffer og sedimenter ud til markerne, som

VIDSTE DU, AT MEKONGFLODEN ER DEN FLOD I VERDEN MED STØRST BIODIVERSITET NÆST EFTER AMAZONFLODEN?

netop gør jorden så frugtbar. Bliver strømmen af næringsrige sedimenter blokeret, har det store konsekvenser for særligt Vietnams fødevarerproduktion og de mange millioner af bønder, som både ville miste deres levebrød og indtægt. At jorden bliver mindre

“DET KOMMER BAG PÅ MANGE, HVOR SLEMT DET EGENLIG STÅR TIL I FERSKVANDSSYSTEMERNE”

Trine Glue Doan, seniorrådgiver for energi og klima i WWF.

frugtbar er en ting. Noget andet er, at jorden overhovedet er tilgængelig for bønderne. For oversvømmelse eller udtørring af dette enorme spisekammer er en anden katastrofal konsekvens af dæmningernes reservoir.

DE TOMME FLODER

Floder og vådområder er nogle af de få steder på jorden, hvor biodiversiteten er stor og mangearartet. Selvom disse naturområder dækker mindre end én procent af jordens samlede overflade, er de hjem for op mod en fjerdedel

af klodens hvirveldyrarter. Og det indebærer samtidig over halvdelen af alle fiskearter i verden.

“Det kommer bag på mange, hvor slemt det egentlig står til i ferskvandssystemerne. Når man sammenligner ferskvandsmiljøet med havet, mister vi faktisk ferskvandsarter med rekordfart,” fortæller Trine Glue Doan, seniorrådgiver for energi og klima i WWF.

De seneste 50 år er bestanden af verdens ferskvandsarter faldet med mere end 75 procent. Og bestanden af de helt store fiskearter, såsom Mekong-kæmpehavkatten og den gigantiske laksekarpe samt kaimaner og kæmpesalamandere, er faldet med 94 procent. Det skyldes en farlig kombination af trusler fra menneskelige aktiviteter. Overfiskeri truer især kæmpehavkatten, som er en populær og eftertragtet fangst i store del af Asien. Men for at kunne bekæmpe overfiskeri kræver det, at der overhovedet er fisk at beskytte. I forvejen kræver de store fiskearter meget plads for at leve og formere sig, hvilket ikke sker lige så

VIDSTE DU, AT EN TREDJEDEL AF VERDENS FERSKVANDSARTER ER TRUET AF UDRYDELSE, OG AT 80 ARTER ALLEREDE ER UDDØDE?

ofte som blandt mindre fiskearter. Så når levestederne og gyderuterne både indskrænkes og blokeres af dæmninger, ser fremtiden for mange af arterne sort ud.

Disse tal og kendsgerninger blinker alarmerende rødt i rapporten “The World’s Forgotten Fishes”, som WWF udkom med tilbage i foråret.

“Rapporten viser en katastrofal nedgang i vores ferskvandsarter. Verdens biodiversitet er i krise, men ingen steder er krisen så stor som i vores floder, søer og andre vådområder”, siger Trine Glue Doan.

I dag er op mod en tredjedel af verdens ferskvandsarter truet af udryddelse. Og det er blot dem, vi kender til. Som ☹️

2 WWF BESKYTTER VERDENS RIGESTE BIODIVERSITET

Amazonfloden, som løber tværs over Sydamerika, er det naturområde i verden med størst biodiversitet. I floden svømmer mere end 3.000 forskellige ferskvandsarter af fisk, som dermed er det største antal på verdensplan. WWF redder det rige dyre- og planteliv ved at forhindre bygningen af vandkraftsdæmninger, der vil skade flodens rige biodiversitet. At kritiske dæmninger er blevet forhindret betyder blandt andet, at tusindvis af fiskearter og den lyserøde Amazon-floddelfin fortsat kan migrere op gennem floden for at gyde.

Amazonfloden
SYDAMERIKA

Lyscerød Amazon-floddelfin

3 WWF HAR FREDET EUROPAS SVAR PÅ AMAZONFLODEN

Vi har formået at frede en stor del af **Murafloden** i Østrig og dermed også et af de naturområder i Europa med størst artsdiversitet. Området er så rigt på både dyreliv og uberørt vildnis, at det også går under betegnelsen “Amazon of Europe”.

At floden kan flyde frit er derfor altafgørende for de mange truede dyre- og plantearter i området, som nu kan leve uforstyrret og få plads til at udbrede sig. Indsatsen for at beskytte det unikke naturområde har været mere end 20 år undervejs og gavner mere end 300 forskellige arter.

Murafloden
ØSTRIG

Sort Stork

➔ Beskyttelsen af den truede Irrawaddy-delfin har været på WWF's dagsorden i mange år.

tiden går, opdager vi flere og flere, men på grund af den eksplosive udvikling går også uopdagede arter tabt. For 80 registrerede arter er det allerede for sent.

VI SKAL VENDE STIMEN AF UDRYDDELSE

En af hovedårsagerne til det enorme tab af arter falder tilbage på menneskers indgriben i floderne – enten i form af vandkraftsdæmninger eller anden udbygning af infrastruktur, som blokerer

fiskenes gyderuter. Og dæmninger på flodens fritflydende strækning ville potentielt betyde enden for blandt andet den sidste tilbageværende population af Irrawaddy-delfinen, som lever i floden.

Men det er endnu ikke for sent. Der er stadig masser at kæmpe for.

“Fremtiden for vores ferskvandsarter ser ikke lys ud. Men i de områder, hvor vi har ydet en dedikeret indsats, er det lykkedes at vende udviklingen. Vores arbejde for

Irrawaddy-delfinen er et godt eksempel”, forklarer Trine Glue Doan.

Beskyttelsen af den ekstremt truede Irrawaddy-delfin har været på WWF's dagsorden i mange år. I samarbejde med lokalsamfundet og Cambodjas fiskeriadministration har vi formået at hæve bestanden. Kun 80 individer var tilbage i 2015, men i 2019 rundede populationen 100. Det er den første registrerede vækst i populationen i over 20 år, og siden da har vi formået at holde populationen stabil.

HVAD SÅ NU?

Situationen i Cambodja er et konkret eksempel på et af de store dilemmaer, vi som mennesker lige nu står over for. Hvordan kan vi få dækket vores energibehov og samtidig gå fra mindre udledning af kulstof til at konvertere til vedvarende energikilder, som både er bæredygtige og ikke tærer på naturen?

“I denne tid med klimaforandringer er vi nødt til at gå over til vedvarende energikilder så hurtigt som muligt. Vi er ikke imod vandkraftsdæmninger, men vi ser energisystemet ud fra en holistisk tankegang. Det betyder, at vi kigger ind i, hvad det samlede energibehov er for

et helt land, og hvordan det kan blive mødt på mest bæredygtig vis”, forklarer Michelle Thieme.

De to planlagte vandkraftsdæmninger på Mekongfloden ville have øget landets elektricitetsproduktion markant og dækket store dele af landets stigende energibehov. Men fordi konsekvenserne ville være så skadelige for flodens biodiversitet og de millioner af mennesker, som er afhængige af floden, vægter ulemperne tungest på vægtskålen.

VIDSTE DU, AT VI I DANMARK ER FARETRUENDE TÆT PÅ AT MISTE LAKSEFISKEN PÅ GRUND AF SPÆRRINGEN AF GYDERUTER I VANDLØB OG ÅER?

“Løsningen på bæredygtig energiudvinding kan godt være vandkraft, men så gælder det om at få dæmningen placeret et sted, som hverken skader dyr eller mennesker. Men vi influerer også beslutningstagerne til at kigge ind i

andre vedvarende energikilder som vind- og solenergi,” siger Trine Glue Doan.

At fremme andre vedvarende energiformer end vandkraft er et af vores vigtigste kort på hånden i beskyttelsen af verdens floder. Det var den strategi, som Trine Glue Doan og vores team i Cambodja arbejdede ud fra – nemlig at promovere andre energisystemer som alternativ til at opføre de skadelige vandkraftsdæmninger. På den måde forsøger WWF at påvirke regeringer og beslutningstagere til at træffe afgørende valg, der både er gunstige i forhold til vækst og samtidig er bæredygtige for dyr og menneskers fremtid. Derfor var det en kæmpe sejr, da regeringen i Cambodja lyttede til vores anbefalinger.

“Det var et langt, sejt træk, som i sidste ende udmundede i, at regeringen fik øjnene op for potentialet ved solenergi. Og vores arbejde fortsætter. På nuværende tidspunkt undersøger vi muligheden for at udbygge solkraft sammen med den cambodjanske regering, så landet kan få dækket sit stigende energiforbrug og stadig beskytte miljøet og biodiversiteten”. ☺

HVORDAN KAN JEG SELV GØRE EN FORSKEL FOR FERSKVANDSMILJØET?

Du kan:

- ➔ **Engager** dig i dit lokale ferskvandsområde ved at hjælpe med at holde det rent og uhindret, så arter kan leve.
- ➔ **Stil krav** til regeringen og beslutningstagere om at beskytte ferskvandsmiljøer mod forurening og skadelige dæmninger.
- ➔ **Fortsæt** med at støtte op om vores vigtige indsats for verdens ferskvandsmiljøer.

4 VI GENOPRETTER FORURENET NATUR

Lige nu arbejder vi hårdt for at genoprette naturen i 44 kritiske områder af **Pofloden** i Italien. Flere steder er floden hårdt ramt af forurening fra blandt andet dumpning af spildevand fra industrier og omkringliggende landbrug. Områderne er både centreret på flodens midterstrækninger og ved deltaerne. At naturen bliver bevaret og genoprettet i disse områder er altafgørende for flodens tilstand på længere sigt – og ikke mindst for de mange ferskvandsarter, som er afhængige af levestedet. Indsatsen omfatter også beskyttelsen af mere end 340 hektar skov, som omkranser floden, og vådområder på mere end 1.500 hektar.

Pofloden
ITALIEN

Dådyr

5 WWF SIKRER BÅDE DYR OG MENNESKER

Congofloden, som snor sig i det vestlige Afrika, er hjem for 1.000 forskellige fuglearter, 700 fiskearter og mere end 10.000 arter af tropiske planter. Langs floden lever også mere end 400 forskellige arter af pattedyr – blandt andet skovelefanter og bjerggorillaer, som begge er nogle af verdens mest truede dyrearter. Her er WWF tilstede for at sikre bevarelsen af flodens unikke økosystem. Congofloden bidrager også med mad, medicin, vand og materialer til over 75 millioner mennesker, som vi er i tæt dialog med for at sikre en fortsat bæredygtig udvinding af flodens ressourcer.

Congofloden
VESTLIGE AFRIKA

Skovelefant

PRÆSIDENTEN FIK DANSKERNE TIL AT STÅ SAMMEN

H.K.H Kronprinsesse Marys projekt med WWF resulterede i, at danskerne delte tusindvis af fotos af den natur, vi holder allermost af.

TEKST: ANDERS RUNE MATHIASEN // FOTO: FREDRIK LINDE

Intet er så skidt, at det ikke er godt for noget. Det gælder selv for COVID-19. For nok satte den alt, der bare mindede om sjov og samvær, i stå, men den gav også mange et puf ud i det fri. Naturen blev et afbræk fra hjemmekontoret og den konstante snak om corona, kontakt- og smittetal. Sammen fik vi øjnene op for naturens magi, og oplevelserne blev omsat til jordforbindelse, ro og en masse billeder.

Det gik ikke WWF Verdensnaturfondens præsident, H.K.H Kronprinsesse Mary, ubemærket hen. Sammen med WWF Verdensnaturfonden skabte hun med hashtagget #ForNaturenWWF en platform, hvor alle kunne dele deres billeder og sætte fokus på naturens betydning for dem.

Håbet bag initiativet er, at jo mere vi udfolder naturens skønhed, jo flere vil også værne om og påskønne den.

SAMMEN FOR NATUREN

Projektet hed 'Sammen For Naturen' og forløb over tre uger. Og ligesom initiativet kom fra H.K.H Kronprinsesse Mary, spillede hun også en aktiv rolle under kampagnen, som hun startede ved at dele tre personlige billeder. Det skabte involvering på Kongehusets og WWF's Instagramprofiler, hvor danskerne flittigt delte billeder. Hver fredag fremhævede et panel med bl.a. H.K.H Kronprinsesse

Mary og WWF Verdensnaturfondens generalsekretær, Bo Øksnebjerg, ugens billede ud fra dets æstetik og relevans for dansk biodiversitet.

ET VILDT BILLEDE

Et af de udvalgte billeder var taget af Anne Drøgenmüller Lund og var af Puggedalen i Sønderskoven ved Vejle. Anne satte selv ord på sit håb for billedet:

“... hvis jeg kan bidrage til, at bare nogle enkelte mennesker bliver mere nysgerrige på forskellige arter og økologiske processer, så føler jeg, at jeg har bidraget til, at vi kan nå i mål med mere vild natur og få standset tabet af biodiversitet.”

Også H.K.H Kronprinsesse Mary udtrykte taknemmelighed over danskernes engagement og lagde samtidig vægt på naturens betydning.

“Jeg vil gerne takke alle de danskere, der har delt naturbilleder og -fortællinger fra Danmark i vores digitale projekt 'Sammen for naturen'. De flere tusinde billeder har gjort det endnu tydeligere for alle, hvor stor mangfoldighed og variation der er i den danske natur. Både arter, naturtyper og af det almindelige og det sjældne. De mange billeder og den høje kvalitet af billederne er bevis på, at naturen har stor betydning for os alle,” sagde H.K.H Kronprinsesse Mary. ☺

PSST ...

Du kan stadig poste eller se alle danskernes smukke billeder af den danske natur under hashtagget #ForNaturenWWF. Husk endelig også at tage din naturglade ven, der elsker at tage billeder. Find os på Instagram under navnet: [wwfdk](#)

#ForNaturenWWF

DANSKERNES FLOTTE BILLEDER

SAMMEN FOR NATUREN

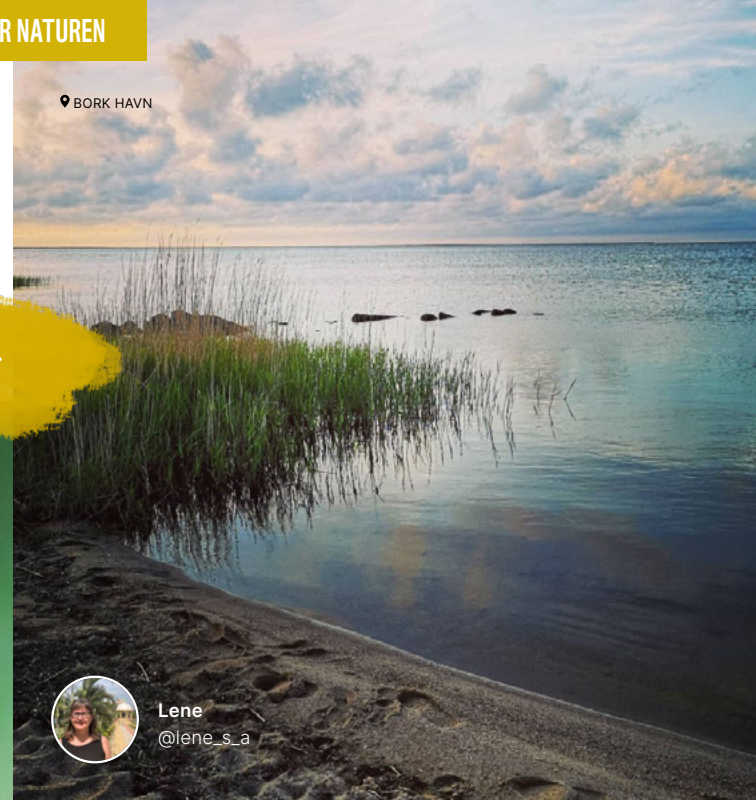
#ForNaturenWWF

BJERGS KOV

Lars Kristensen
@macrobykristensen

BORK HAVN

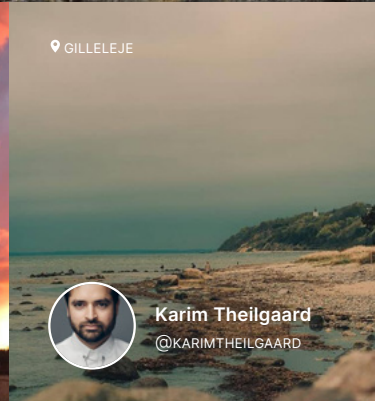
Lene
@lene_s_a

HOLMEGÅRDS MOSE

Helle Hansen
@HELLEH1964

GILLELEJE

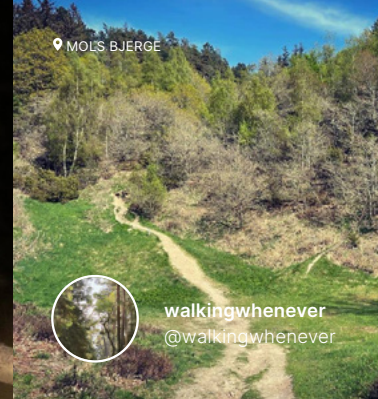
Karim Theilgaard
@KARIMTHEILGAARD

ISFUGL

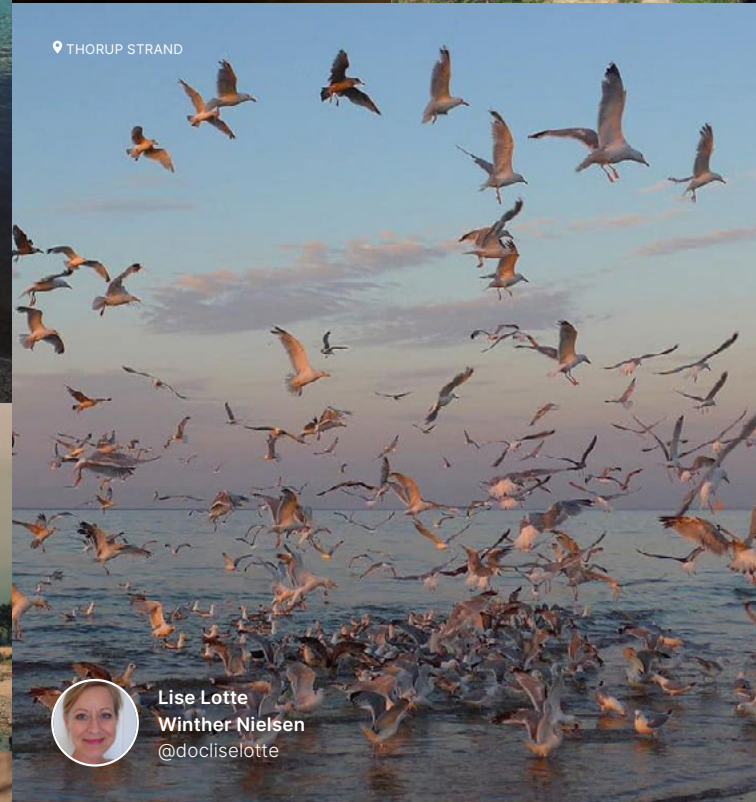
Lila Westring
@photobywestring

MØLS BJERGE

walkingwhenever
@walkingwhenever

THORUP STRAND

Lise Lotte
Winther Nielsen
@doeliselotte

FREDERIKSHAVN

Julie Skiveren
@julie_skiveren_fotos

3 SMUKKE BILLEDER UDVALGT AF PANELET

Det særlige fokus på den danske biodiversitet blev skudt i gang d. 22. maj på FN's Internationale Biodiversitetsdag. Over tre uger fremhævede panelet et særligt fint foto af betydningsfuld dansk natur, som de gav et par ord med på vejen.

Thomas Kirk Sørensen
Seniorrådgiver og havbiolog hos WWF Verdensnaturfonden.

H.K.H. Kronprinsesse Mary
Præsident for WWF Verdensnaturfonden

Thor Hjarsen
Seniorrådgiver i naturbevarelse og biodiversitet hos WWF Verdensnaturfonden.

Den røde bille fra Vestjylland

Kardinalbiller er en usædvanligt smuk bille, som har en længde på 10 til 18 millimeter og med dækvingerne bredest bagtil.

Vi har tre arter af kardinalbiller i Danmark. Billedet viser den rødhovedet kardinalbille. Hoved, bryst og dækvinger er mørkerøde, mens ben og de savtakkede følehorn er skinnende sorte. Den er ret almindelig over store dele af landet, især spredt i Vestjylland, fordi den foretrækker løvskove, men også levende hegn og parker.

Dens larver lever under bark på døde træer. Når de bliver cirka to år gamle, forpupper de sig og bliver senere til voksne biller i maj måned. Du kan derfor se dem sværme i maj og juni – ofte på skærplanter og hvidtjørn.

THORUP STRAND

Ugens fremhævede naturfoto

Lars Kristensen
@macrobykristensen

NÆSTVED

Carsten Andersen
@andersencarsten10

SAMMEN FOR NATUREN

SKOVFIRBEN

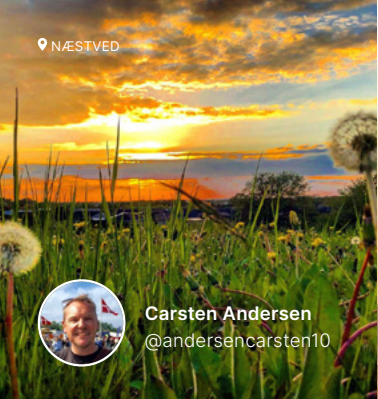
@MACROBYKRISTENSEN

STORE BLÅKLEDE

Anne Skouboe
@grafikminister

NÆSTVED

Carsten Andersen
@andersencarsten10

NATIONALPARK THY

Christian Faber
@christian_faber_fotos

STEVNS KLINT

Lene Vandtved
@vandtven

MØNS KLINT

Carsten Andersen
@andersencarsten10

HELLIGDOMSKLIPPER - BORNHOLM

Martin Bay
@martinbaydk

STORE PLETTEDE SPÆTTER

Mads Hagen
@madshagennatur

SVANNINGE BAKKER

Thune Kirk
@thunekirk

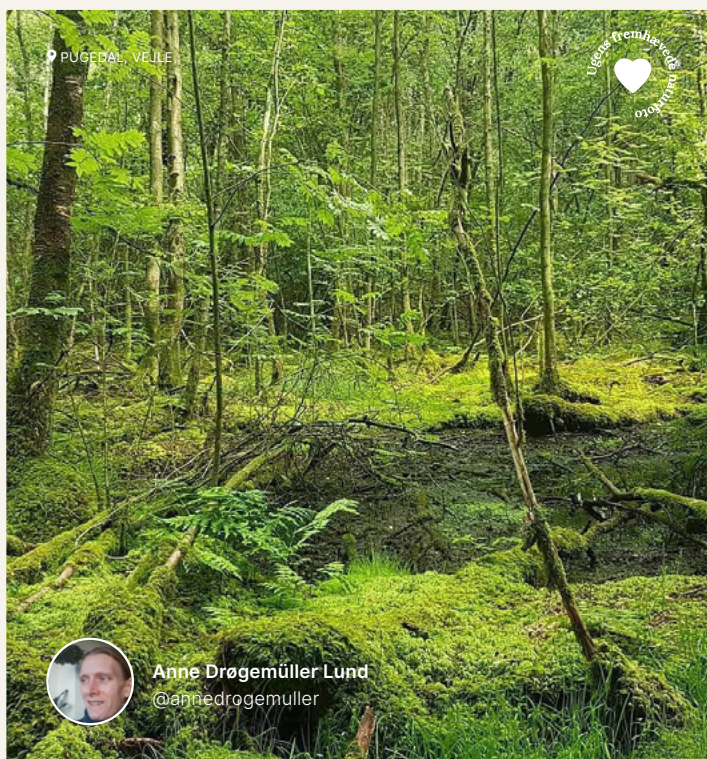
HOLMEGÅRDS MOSE

Helle Hansen
@HELLEH1984

Skoven der får lov at være vild

Fotografiet er i sig selv meget smukt og illustrerer den danske naturs smukke grønne farve netop nu i maj. Men vigtigst af alt er fotografiet meget sigende for den vilde skovs mange levesteder; dødt ved, vand, variation og dermed mulighed for høj artsrigdom. Kun en til to procent af Danmarks landoverflade anslås at være arealer, hvor naturen som her har førstret. H.K.H. Kronprinsessen lagde herudover vægt på, at der i Danmark findes vild natur med høj biodiversitet tæt på en stor by som Vejle.

PUGEDAL, VEJLE

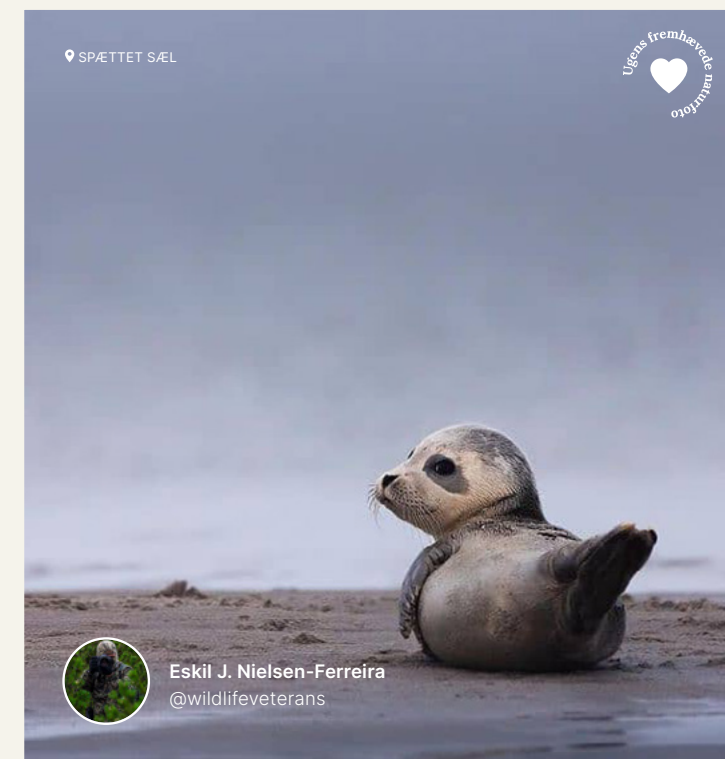
Anne Drøgemüller Lund
@annedroegemuller

En spættet sælunge venter på sin mor

Denne fine sælunge i Thyborøn Kanal er en spættet sæl – den mest almindelige sælart i de danske have. Den lever især i Kattegat, Limfjorden, Vadehavet og Bælthavet, hvor der er uforstyrrede sandbanker, rev med mere, som den kan hvile sig på. Sælerne æder fisk, blæksprutter, krebsdyr og andet godt fra havet og kan blive op til 125 kilo. Til sammenligning kan gråsælen blive op til 300 kilo.

Den spættede sæl har engang været truet af intensiv jagt, indtil alle sæler i Danmark blev totalfredet i 1976. I samme periode udvidede man også en række uforstyrrede sælreservater. Bestanden af spættet sæl er siden over flere omgange blevet hårdt ramt af virusepidemier, men har siden da vist en pæn fremgang i de fleste områder.

Pssst ... Hvis man ser sådan en lille sælunge ligge alene og hyle på stranden, er det oftest, fordi dens mor er ude at jage fisk. Det kan den gøre i flere timer, og det er meget vigtigt, at man tager sit foto fra en god afstand og lader sælungen være i fred.

SPÆTTET SÆL

Eskil J. Nielsen-Ferreira
@wildlifeveterans

AT REDDE PINGVINER ER EN ISKOLD TJANS

Siden 1990'erne har mere end 70 forskere fra 12 lande arbejdet i voldsomme minusgrader på det næsten ufremkommelige kontinent Antarktis. Arbejdet betyder, at vi nu bedre kan beskytte pingvinernes levesteder.

TEKST: FIE MICHAELSEN // FOTO: CHRIS JOHNSON

1 PÅ MED SKIUNDERBUKSERNE

Det er enormt svært at forske i dyrelivet på Antarktis på grund af de voldsomme omgivelser og de umenneskelige temperaturer, der nogen steder kommer helt ned på omkring minus 70 grader i vinterhalvåret og minus 30 grader i sommerhalvåret.

“Vejret er ekstremt. Landskabet er ekstremt. Alt er ekstremt på Antarktis,” fortæller Rhona Kent, som er Polar Marine Specialist hos WWF.

Derfor kræver det også noget helt særligt udstyr for at kunne holde varmen. Inden forskerne overhovedet kan gå ud ad døren, skal de både have speciallavede termojakker, specielle snestøvler, skiundertøj, handsker, huer, masker og briller på. Det er en uniform, som ikke er særlig nem at fragte sig rundt i ude i felten.

På billedet ser du teamleder Chris Johanson, der smiler sammen med det australske forskerteam på det kolde Antarktis.

2 HVEM HAR LAGT DEN ... LORT?

De svære arbejdsforhold kræver, at vi hele tiden benytter de nyeste former for teknologi. Og et af de helt afgørende redskaber er satellitter i rummet. Undervejs i projektet pudsede forskerne da også deres briller en ekstra gang, da de opdagede helt nye pingvinkolonier, som aldrig var set før. Det var store mængder pingvinafføring, som kunne ses helt fra rummet, der hjalp dem med at spotte de nye kolonier.

Udover satellitter blev der også brugt GPS-trackere til at spore pingvinernes ruter efter mad og identificere de områder, hvor de bedst kan lide at være. Med den nye teknologi fandt de over 4.000 individer af 17 arter, heriblandt fem arter af pingviner.

3 PINGVINERNE MANGLER MAD

Pingvinernes livret er små lyskrebs. Men lyskrebs er både truet af klimaforandringernes varmere temperaturer omkring Antarktis og fiskeriet. Lyskrebs lever nemlig kun i koldt vand. Derfor vil det varmere havvand resultere i, at der bliver færre af dem. Det forøger den allerede store konkurrence om lyskrebs mellem fiskeriet og pingvinerne. Derfor har pingvinerne i den grad brug for, at vi beskytter deres madressourcer, så vi kan sikre deres fremtid.

4 FORSKNING ER ALTAFGØRENDE

Med den omfattende forskning har vi nu en kæmpe bevisbank, som både gør det muligt at identificere de områder, der har brug for bedre beskyttelse, og understøtte indsatsen for at skabe verdens største netværk af havbeskyttede områder i havet omkring Antarktis. Det betyder, at pingvinerne vil få deres mad for sig selv, da fiskeri i de områder ikke vil være tilladt. Alt det vigtige WWF-arbejde er blevet forelagt beslutningstagerne, så det eneste, vi mangler nu, er politisk handling, som vi naturligvis kæmper indædt for bliver til en realitet.

Sebastian Klein har senest skrevet bogen 'Verdens 100 mest truede dyr'. Indtjeningen fra salget går til WWF Verdensnaturfondens arbejde, og du kan købe den på shop.wwf.dk.

DET HELE BEGYNDTE MED EN GAMMEL LORTEFUGLEBOG

Som barn blev Sebastian Klein så optaget af livet i naturen, at han på et tidspunkt overtalte sine forældre til at køre til Pyrenæerne i Frankrig – udelukkende for at se en grib.

TEKST: FORTALT TIL MAGNUS BALSLEV // FOTO: CARSTEN BUNDGAARD

Jeg kan huske en dag i min barndom. Jeg havde kigget op i et æbletræ i haven, som var proppet med nogle mærkelige fugle, jeg ikke havde set før. Jeg gik ind og spurgte min far, hvad i alverden det var for nogen. Han svarede, at det vidste han heller ikke. Så slog jeg op i hans fuglebog og fandt ud af, at det var noget kaldet en sjagger. Efterfølgende tænkte jeg, at det var da egentlig meget sejt, at jeg helt selv kunne finde svaret. Det var i øvrigt sådan en rigtig gammel, slidt lorte fuglebog, min far havde, som han sikkert havde købt antikvarisk.

Efter den oplevelse, som var lidt af en succesoplevelse for mig, begyndte jeg at slå andre fugle op, der fløj rundt i nabolaget. Blandt andet så jeg en fugl styrtdykke ned mod jorden og

komme op med en mus i klørne. Vildt fascinerende. Det viste sig at være en tårnfalk, og det pirrede min nysgerrighed. Jeg begyndte at kigge i flere og flere bøger om dyr og tænkte: "Hold kæft, hvor kunne jeg godt tænke mig at se en ræv i virkeligheden. Ej, hvor ville det være fedt at se et vildt rovdyr i Danmark."

Jeg er opvokset på Amager, så min forbindelse til naturen er helt klart også kommet af at opdage Amager Fælled. Vi var en gruppe af kvarterets drenge, som racede rundt på cykler sammen. Og vi havde hørt, at der var en rovfugl kaldet blå kærhøg, som man kunne være heldig at se derude. Og det skal lige siges, at blå kærhøg er sådan en meget, meget smuk rovfugl, som vitterligt er blå – og det er der altså ikke mange

rovfugle, der er. Vi blev enige om, at det kunne være rimelig sejt at se den. Så vi cyklede ud for at lede efter den og kørte Amager Fælled tyndt for at få et glimt af denne her helt særlige blå rovfugl. Og det var jo helt tåbeligt, for vi havde ikke kikkerte eller noget som helst. Men på et tidspunkt var vi faktisk heldige at se en blå kærhøg rigtig tæt på, og vi var helt begejstrede og oppe at støde over det.

Interessen blev større og større, og jeg begyndte også at kigge på dyrelivet i udlandet. Noget, som sikkert også blev ansporet af, at mine forældre var meget begejstrede for Frankrig. De ville gerne på bilferie i det franske, så jeg overtalte dem til at tage til Pyrenæerne, fordi jeg havde fået en fremragende idé. Jeg syntes, det var helt fantastisk, at man

kunne se gribbe i Sydfrankrig. Mine forældre var ikke specielt fugle- eller dyreinteresserede, men ikke desto mindre kørte vi den lange vej ned til De Franske Pyrenæer for at se gribbe. Og det var hele køreturen værd, hvis du spørger mig. 🐾

En glad fuglenør

Sebastian Klein er født i 1972 og er en af Danmarks førende naturformidlere. Han har i mere end 20 år lavet børneprogrammer til DR, og så er han forfatter til en lang række bøger om dyr og natur for børn i alle aldre.

For en vildere fremtid

KOM MED I KLUBBEN, OG FÅ MASSER AF INSPIRATION

Bliv medlem for 297 kr. om året.
pandaclub.dk

SOM MEDLEM MODTAGER DU FIRE GANGE OM ÅRET ET FLOT MAGASIN MED IDÉER, AKTIVITETER OG SPÆNDENDE VIDEN SKREVET OG FORTALT I BØRNEHØJDE.

Verden har i den grad brug for flere små pandaer, der elsker naturen og vil værne om den. Som medlem af Panda Club får børn og voksne masser af vigtig viden og inspiration til sjov og samvær i naturen.

Med en panda i familien støtter I samtidig WWF Verdensnaturfondens lokale og globale arbejde. Hvor end vi er, arbejder vi videnskabeligt, så de midler, du betror os, giver størst muligt afkast for hele verdens natur.

Alt sammen så børn kan gå en vildere fremtid i møde med masser af urørt natur, vilde dyr og planter i alle farver, former og størrelser.

Så kom med – leg og lær med hele verdens natur!